

KLASES STUNDA_PIEŅĒMUMI UN AIZSPRIEDUMI SAISTĪBĀ AR MOBINGU

Mērķis: *saprast, ka cilvēki ir atšķirīgi – ar dažādu ādas krāsu, dzimumu, seksualitāti, izcelsmi, spējām, pagātņi, sociālo un ekonomisko situāciju, un citiem aspektiem. Veicināt empātijas spējas un cieņpilnu attieksmi vienam pret otru. Aicināt kritiski domāt – kādas sekas var atstāt pārsteidzīgi secinājumi un negatīva rīcība, kas balstīta nepilnīgā informācijā vienam pret otru.*

Tikumi/vērtības: *godīgums, tolerance, līdzcietība, atbildība, savaldība*

Nepieciešamie materiāli: *lomu apraksti un apgalvojumi (1. un 2. pielikums)*

Norise:

Svarīgi!

- Šai aktivitātei būs nepieciešama plaša telpa. Tā var būt aktu zāle, kāds klusāks gaitenis vai cita vieta, kur var nostāties vienā rindā.
 - Aktivitātes sākumā un tās laikā atgādināt jauniešiem būt emocionāli saudzīgiem vienam pret otru, jo šī aktivitāte mēdz izsaukt dažādas emocijas.
 - Paredzēt iespējamību, ka pēc aktivitātes jaunieši var vēlēties aprunāties individuāli.
- Esat tam gatavi!

1. Katrs no dalībniekiem saņem lapiņu ar lomas aprakstu (lomas var atkārtoties).

Palūdz dalībniekiem iepazīties ar savu lomu (Pielikums_1.) Neaizmirsti pateikt, ka sava loma nevienam citam nav jāatklāj. Aicini visus īsu brīdi pārdomāt uzticēto tēlu.

Var aicināt jauniešus aizvērt acis un lūgt iedomāties: Kā tu (kā attiecīgās lomas pārstāvis) dzīvo – kāda ir tava ikdiena? Ja tev ir draugi, kādi viņi ir? Kāda bija tava bērnība? Ar kādām mantām tu spēlējies? Kāda ir tava ikdiena tagad? Vai tu mācies? Vai strādā? Kur? Vai tava ikdiena ir stresa vai miera pilna? Kas tevi satrauc? Un kādu tu redzi savu nākotni?

2. Palūdz, lai dalībnieki, joprojām klusējot un nerādot nevienam savu lomu, nostājas cits citam līdzās vienā ierindā/ vai paliek sēžot savās vietās.

3. Izstāsti, ka nolasīsi vairākus apgalvojumus (Pielikums_2.) Ja nolasītais apgalvojums atbilst dalībnieka tēlam, viņš/-a sper soli uz priekšu, ja neatbilst (vai šaubās) — paliek uz vietas. Lēnām nolasi apgalvojumus citu pēc cita. Starp katru apgalvojumu ieturi pietiekami garu pauzi, lai ikviens var mierīgi apdomāt dzirdēto un izlemt, vai spert soli uz priekšu vai ne, kā arī paskatīties, kur atrodas pārējie.

4. Pēc pēdējā apgalvojuma palūdz dalībniekiem novērtēt viņu pēdējo atrašanās vietu.

Jautājumi diskusijai (pirms lomas tiek atklātas):

- Cik viegli vai grūti tev bija iejusties savā lomā? Kāpēc?
 - Kā tu jūties tur, kur tu esi šobrīd? (šeit iedrošini izteikties visus – gan tos, kuri ir pašā aizmugurē, gan tos – kuri ir pašā priekšā).
 - Uz ko tu balstīji savu izvēli – spert vai nespert soli uz priekšu?
 - Kā tu jūties, sperot soli uz priekšu/? Kā tu jūties, paliekot uz vietas?
5. Aicini ikvienam atklāt savu tēlu un pastāstīt, kā veicās ar uzdevuma izpildi šī tēla lomā.

Jautājumi diskusijai:

- Kuri (kuras lomas) tika vistālāk un kuri palika uz vietas? Kāpēc?
- Kādas paralēles var veidot ar mūsdienu sabiedrību, tās struktūru?
- Kurām lomām, jūsuprāt, ir smagāki apstākļi un ierobežotākas iespējas?
- Vai aktivitātes gaitā pamanījāt kādus aizspriedumus vai stereotipus? (*Stereotips ir pārspīlēta saikne starp piederību kādai grupai un noteiktu īpašību esamību; uzskati par kādu personu grupu*).
- Cik ļoti pieņemumi, ko ikdienā veicam par kādu cilvēku, atbilst vai neatbilst patiesībai? Ko tas maina savstarpējā saskarsmē vienam ar otru?
- Kurām lomām ir lielāks risks kļūt par mobinga vai vardarbības upuriem? Kāpēc?
- Kurām lomām ir lielāks risks kļūt par mobinga veicējiem vai varmākām? Kāpēc?
- Kas jādara, lai novērstu nevienlīdzību sabiedrībā (lai ikviens varētu dzīvot pilnvērtīgu un cieņpilnu dzīvi)?

Skolotājs: L.Eglīte

1. PIELIKUMS_LOMAS

Man ir 17 gadi un mācību gada beigās es kļušu par vecāku bērniņam.
Man ir 16 gadi un katru vasaru es strādāju, lai atbalstītu ģimeni un varētu nopirkt lietas (apģērbu, grāmatas) jaunajam mācību gadam.
Man ir 15 gadi un es esmu vecākais sešu bērnu ģimenē. Kad neesmu skolā, man visu laiku ir jāpalīdz ar jaunāko bērnu auklēšanu.
Man ir 14 gadi un es skolu apmeklēju tikai reizi nedēļā, jo mani vecāki, kuri ir ļoti ticīgi katoļi uzskata, ka mājaskološanā var ieguldīt vairāk laiku runājot par dievticību, tikumību u.c. vērtībām
Man ir 17 gadi. Kopš 3 gadu vecuma es dzīvoju bērnu namā un mācos pilsētas skolā.
Man ir 15 gadi un es esmu palicis skolā uz otru gadu. Vakaros un brīvdienās es strādāju McDonalds, lai finansiāli atbalstītu tēti un mazo brāli.
Man ir 14 gadi un mani vecāki vada lauku saimniecību, kurā man ir jāpalīdz ar ikdienas darbiem.
Man ir 13 gadi un es mācos pamatskolā. Mani vecāki ir bezdarbnieki.
Man ir 17 gadi un es mācos vidusskolā. Es dzīvoju ar savu vecmāmiņu un mūsu pamata ienākums ir viņas pensija. Abi mani vecāki pirms 3 gadiem gāja bojā autoavārijā.
Man ir 17 gadi un es mācos vidusskolā. Es nāku no turīgas ģimenes, jo abi mani vecāki ir veiksmīgi uzņēmēji.
Man ir 14 gadi un man ir ļoti vāja redze, kura laika gaitā pasliktinās. Pagaidām es vēl mācos parastajā skolā, bet nezinu – kā būs nākamgad.
Man ir 13 gadi, un mani klasē stipri apsmej manas valodas izlokšnes un apģērba dēļ (ar ģimeni nesen pārcēlāmies uz Rīgu no mazas pilsētas Latgalē).
Man ir 16 gadi un es visu savu dzīvi pārvietoju ratiņkrēslā.
Man ir 15 gadi, šogad jābeidz 9.klase, bet man ir daudz nesekmīgu atzīmju.
Es mācos vidusskolā un man ir runas traucējumi – es stostos. Īpaši traki tas ir mirkļos, kad esmu satraucies.
Es mācos vidusskolā un esmu skolas padomes prezidente. Es bieži skolu pārstāvu ārpusskolas aktivitātēs, olimpiādēs, vadu pasākumus skolā u.tml. Mani vecāki ir alkoholiķi, bet neviens skolā par to nezina.

2. PIELIKUMS_APGALVOJUMI

Man ir jaunākais iPhone modelis.

Mēneša beigās man nav jābūt taupīgai/-gam ar savu kabatas naudu. Man nav problēmu skolā tikt galā ar lielāko daļu no mācību priekšmetiem un prasībām tajos.

Ja vēlos aizrauties ar jaunu hobiju, man to ir viegli izdarīt resursu (naudas) un laika ziņā. Piem. spēlēt ģitāru, dziedāt, trenēties tenisā, iet uz robotikas nodarbībām u.c.

Ģimenē manas domas vienmēr tiek uzklausītas un uztvertas nopietni.

Es bieži jūtos vientuļi.

Mēs ar ģimeni vismaz vienreiz gadā braucam uz ārzemēm atpūsties

Mana ģimene man pirms katra mācību gada sākuma var atļauties nopirkt jaunas grāmatas, apavus, apģērbus pēc manas gaumes.

Es bieži draugus aicinu pie sevis ciemos.

Vasaras brīvlaiku es varu pavadīt atpūšoties un darot savas lietas, bez papildus pienākumiem.

Kad ielieku jaunu bildi *Instagram*, *Snapchat* vai citos sociālajos tīklos, es vienmēr saņemu daudz *laikus* (like).

Skolā pusdienas es vienmēr ēdu kopā ar saviem draugiem.

Ja man vasaras laikā piedāvātu darbu, es tam piekristu, jo tad varētu iekrāt naudu savām vajadzībām.

Es varu brīvi izvēlēties - kā pavadīt savus vakarus, jo man nav papildus pienākumu mājās.

Man ir viegli izveidot jaunas draudzības.

Mani skolā nekad neviens nav apsaukājis vai par mani ņirgājies mana izskata vai manas personības dēļ.

Es un mani vecāki esam labās un atbalstošās attiecībās.

Man ir iknedēļas kabatas nauda, kuru es varu tērēt, kā vien vēlos.

Es zinu, kur varu saņemt palīdzību, ja man tāda ir nepieciešama.

Kad pabeigšu vidusskolu, man būs viegli iet studēt tieši to ko vēlos un tur, kur vēlos - vai nu tas ir Latvijā vai ārzemēs. Man nebūs jāsatraucas par iestājpārbaudījumiem vai studiju maksu.